

Schoolnaam

De Vrije School Den Haag

Titel project

Projectweek Duurzame Ontwikkeling

Project omschrijving

Alle klassen hebben een week lang geen enkele gewone les gekregen, maar gewerkt met een praktische, non-formele didactiek aan een onderdeel van Duurzame Ontwikkeling.

Gespecificeerd per klas

Voor de vijfde keer heeft de Vrije School Den Haag één week van het schooljaar aan Duurzame Ontwikkeling gewerkt. Alle leerlingen werden geïnformeerd, geïnspireerd & uitgedaagd na te denken over dit onderwerp. Voor elke klas had de school een programma in petto dat aansluit op leeftijd & belevingswereld. Een uniek project dat elk jaar met veel enthousiasme wordt voorbereid en beleefd. Met als gevolg een elk jaar groeiend aantal idealisten met kennis van zaken over Duurzame Ontwikkeling.

In de zevende klas (1ste klas Voortgezet Onderwijs) kregen de leerlingen een weekprogramma 'Uitvinders in de klas'. Daarbij werden ze uitgedaagd om een product te verzinnen dat nog niet bestaat en waar de wereld beter van wordt. Het octrooi aanvragen op ideeën en uitvindingen werd behandeld.

De achtste klas (13-14 jaar) maakte concrete plannen voor de verduurzaming van de eigen woonbuurt. Deze plannen werden met experts uitgewisseld, met name met de gemeente Den Haag, de HTM en de politie.

De negende en tiende klassen deden het project Duurzame Voeding, waarvoor een week lang alle andere lessen vervielen. Elk jaar verdiepen de leerlingen zich volledig in het gekozen thema. Dat was het eerste jaar Duurzaamheid in het algemeen, het tweede jaar Water, het derde jaar Energie, vorig jaar "Cradle to Cradle" en dit jaar Duurzaam Voedsel.

Onderdelen uit de hele (mondiale) voedselketen kwamen aan bod, zoals de productie, handel en consumptie. De leerlingen deden workshops o.l.v. jonge gepassioneerde ondernemers, docenten en studenten van buiten de school. De tiende klassen hielden een Duurzame proeverij voor reizigers op Den Haag Centraal Station. De negende klassen organiseerden een Duurzame proeverij voor de ouders.

De elfde klas (16-17 jaar) deed een stage bij een sociale instelling (denk aan gehandicapten, drugszorg, sociaalpedagogisch of maatschappelijk werk). Vooraf kregen de leerlingen tips hoe ze het effect van hun zorginstelling op de maatschappij in kaart konden brengen. Met hun waarnemingen tijdens de stage beantwoordden ze vragen over de maatschappelijke verantwoordelijkheden die hun instelling neemt (MVO als onderdeel van DO). Achteraf werd hier een workshop over gehouden.

De twaalfde klas (17-18 jaar) deed een extra groot project Duurzame Ontwikkeling: twee weken lang vervielen alle lessen daarvoor. De eerste week stond bol van de workshops, er was een excursiedag en een grote praktische opdracht (maak plannen voor een 'Green Canteen' want over een jaar loopt het contract af met de huidige exploitant en we willen als school een duurzame kantine).

De tweede week deden de leerlingen een 'ideale stage' bij instellingen en bedrijven die op het gebied van duurzame ontwikkeling actief zijn. Volgend jaar wil de twaalfde klas ook bij de projectweek zelf aanwezig zijn omdat de andere klassen zo enthousiast zijn en zal de stage dus anders ingevuld worden.

Zie svp vooral het in tweevoud op te sturen programmaboekje voor de invulling van workshops (bijv. over zaad en biodiversiteit, over compost maken wereldwijd, keurmerken en wat er achter zit, of bijv. een rollenspel vanuit de 'stakeholders' bij koffie), lezingen (bijv. over duurzame handel door de directeur van een hele grote speler op deze markt), excursies (bijv. meewerken in de permacultuurtuinen) en praktische opdrachten (bijv. duurzame hapjes bedenken, inkopen, klaar maken en presenteren).

Toelichting waarom uw project innovatief is:

Er bestonden toen we hieraan begonnen nog helemaal geen leerplannen en plannen van aanpak voor wat we nu ontwikkeld hebben. Maar van het begin af aan hebben we gevoeld dat we hier een inhoudelijk sterk en belangrijk onderwerp op een innovatieve manier aan het ontwikkelen waren.

Kern van ons schoolbesluit is dat het geen eenmalige activiteit is, maar een continu proces dat aansluit bij de visie en missie van de school: dat de samenleving behoefte heeft aan mensen die de moed hebben hun mening te geven en verantwoordelijkheid te nemen, mensen met gevoel voor het sociale en met de fantasie om ook buiten de gebaande paden te treden.

Dit komt in alle gewone lessen, binnen- en buitenschoolse activiteiten al tot uiting. Maar door een week lang alle gewone lessen te laten vervallen, benadrukken we hoe belangrijk we het vinden om voor deze doelstellingen extra tijd vrij te maken.

De antroposofie, de inspiratiebron van onze school, beschouwt de aarde als een organisme. De mens moet haar behoeden. Bij Duurzame ontwikkeling is dit het 'Planet'-aspect. De vrijescholen, waarvan de onze de oudste in Nederland is, zijn gesticht vanuit een sociale impuls. Niet naar eigen geluk of welvaart moeten we streven, zegt deze, maar we moeten ons steeds afvragen hoe we als generatie kunnen bijdragen aan geluk en welvaart aan onze generatiegenoten elders en aan de generaties na ons. In de PPP-omschrijving van duurzaamheid herkennen we dit in 'People' en 'Prosperity'.

Als Unesco-school ten slotte, helpen en leren we onze leerlingen te zijn, te doen, te weten en samen te leven. Duurzame ontwikkeling krijgt bijzondere nadruk binnen het Unesco programma wereldwijd. Onze leerlingen herkennen bij Unesco-dagen de visie van onze school in die van de andere Unesco-scholen.

Toelichting waarom uw project overdraagbaar is:

De theorie over voeding wordt op een neutrale, niet-schoolspecifieke manier onder woorden gebracht, is dus zo over te nemen.

Alle instellingen en fondsen die met financiële hulp, workshops, e.d. hebben geholpen, staan met name genoemd in het programma.

Toelichting waarom uw aanpak breed gedragen is:

Omdat we in de afgelopen vijf jaar de onderdelen van het project geleidelijk hebben toegevoegd aan het bestaande curriculum in de 7e, 8e en 11e klas, is een duidelijk gemarkeerde, herkenbare leerlijn ontstaan.

Toelichting waarom uw project onderscheidend is:

De hele school deed mee.

Alle lessen vervielen een week lang.

De activiteiten waren leerjaar- en vak-overstijgend.

De 'kennisachterstand' van de jeugdigen werd hier tot voordeel: ze kunnen makkelijker 'out-of-the-box' oplossingen verzin